

FOGLALAJT: Magyarország és Erdély (Zofia főgnő fia születése; kinevezések; budapesti napló; koréremi fonás; irodalmi újdonságok, fővárosi hírek, magyar játékszíni krónika, előleges figyelmeztetés Szentpéteri jutalomjátékára, 's a' t. Hontmegye (tisztújítási eredmény; — vége —) Csanádmegye (kórház-alapítás, fölrás a' kisgyűlések megszüntetése iránt, ovás az ujonczok haza bocsátatása ellen, a' szatmári 12 pont megbukása sajonnal fogadtatik, számadási adatok, megyei levelezések, 's a' t.) Sopronmegye (a' tisztújítás sept. 15ikére határozat, megyei levelezések és magányügyek 's a' t.) nagyszöllősi tüzvész; Zemplényben aggasztó szükség uralkodik; ezafolat azon vádra, hogy a' verchovnai oroszok a' ezárért imádkoznak; kereskedési adatok Fiuméből; erdélyi országgyűlés; 's a' t.) Ausztria (határvámok enyhítése iránti tanácskozások, 's a' t.) Portugália (a' pápa keresztatyai ajándéka; 's a' t.) Spanyolország (rendkívüli pénzügyi szükség; 's a' t.) Anglia (visszavonulások a' választási megvesztegetések ügyében; 's a' t.) Franciaország (nagy szerencsétlenség a' paris-versaillesi vasuton; 's a' t.) Oroszország (a' rabszolgáknak jobbágyokká szerződhetését megengedő ukáz; 's a' t.) Szabad városok (a' hamburgi tüzvész részletei; 's a' t.) Pénzkelet. Dunavizallás. Értésítő. —

Magyarország és Erdély.

Zofia cs. kir. főgnő f. é. május 16kán délutáni egy órakor fiat szült, ki Lajos, József, Antal, Viktor neveket kapott a' kereszttségben. A' kis főgnő és fens. anyja kívánt egészségnak örvendnek. —

Ő cs. 's ap. kir. föls. M ö l l e r J á n o s marhegyi harminczadost 45 évi szolgálata tekintetéből egész díjjal nyugalmazni méltóztatott. —

A' nm. m. kir. udv. kamra F o r g á c h M i k l ó s zsolnai sóhivatali gyakornokot chinorányi sópajtaórré; Molnár Miklós ujmezei 30adost debreczeni 3adellenórré és P e r l e b e r g Gyula budai fők-harminczadi gyakornokot vimpassingi ideigl. másodirnokká alkalmazá. —

Ugyan a' nm. m. kir. udv. kamra a' hradeki kamrai praefectoratusnál megürrült hamadik irnokságra Kupeczky Ferencz szépesi kam. igazgatósági fizetéstelen gyakornokot alkalmazá; a' hradeki kir. számtartóhivatalnál Karczer Jánosnak ugyanottani erdészihivatali számvivőségi ellenórré lett előléptetése által megürrült első irnokságra Thuránszky Dénes lubochnai kir. számtartósági első irnokot helyezte át. A' tiszaujlaki számtartói hivatal megürrült.

A' magyar tengeremléki kormánysszéki Horhy Mihálynak valóságos kormánysszéki titoknokká lett felsőbb kinevezetése után megürrült keblebeli fogalmazói hivatalra Celebrini Kelemen a' kormánysszéki felügyelőségnél eddig volt tollvivőt, ennek helyébe pedig Paulelich Natalé kormánysszéki legidősb gyakornokot alkalmazá. —

F. hó 23d. azaz hétfőn **Éder Euliz** szorgalmas színészünk javára adatik a' „**FEKETE DOMINO**“ vig opera Scribetől. A' jeles jutalmazandó méltánylást alaposan igényelhet.

Budapesti napló. (Koréremi fonás.) Elvész az emberi értelem, ha buvárokodik azon eszmeözönben, mely az idő nevezetéből áradoz; annyi összeillő ellentét, viszonyos aránytalanság! Mert majd úgy üdvözljük ezt mint igazságos bírót, majd úgy rettegjük mint zsarnokot, ki vad lábával gázolva a' legszentebb érzeményeken, nem hajtvá méltánylás, emberiség meleg szózatára, önkényt! 's mindig csak önkényt gyakorol; 's jaj annak, ki áltutakra akarja erőtetni! Itt könyüket szárazst, majd utolsó csepvérig sajtolja a' szíveket; ott vihart csilapít, 's ismét ketté szakítja a' rokon kebleket; egy nádszál, ember, nemzedék, ország előtte ugyanazon rovatbeliek; eltörli egyiket, mint kiirtja és semmivé teszi a' másikat, hogy kő kövön nem marad 's helye ismétlen lesz a' vándor előtt; de örökké ifju erejével új sarjadékat, más nemzedéket teremt 's örök változatosságiban állandó. Büntet, hiúsít, a' parányi ember terveit kikacagja, kijátssa mesterkedését, 's ezen gunyjátékban rendszer folyamatát csodáltatja, mit megelőzni nem tür, mit elhanyagolni büntetlen nem hagy. Van azonban egy visszaélés, mit korunkig szinte torlás nélkül szenvedett bitoroltatni, 's ez az idő-szabta érdemmérték. Nem igen hátra kell ekitenünk, hogy belássuk a' kort, midőn elsőségekben 's jogokban részeshülhetésre az idősbőség vala egyetlen 's fő érdem! Boldog isten! milly azonosak az emberi természettel némely jogok, miket ferde méveltség'sönzés v. uraságvágy csak néhánynak kezei közt tett le visszaélésül, hogy a' martalékul jutott osztálynak annál több kint kelljen szenvednie, nyomort túrnit 's alázatást lihegnie: olly természetellenes az, midőn kora vagy késő születés tesz érdemdussá vagy kárhóztat érdemtelenségre; mikor a' „nagyobb itt a' bajusz“, még nem is serkedez állán pehely egyedüli hévmérőji a' méltányoltatásnak; 's ugyan tisztelettel szólítom fel a' több mind félszázad terhei alatt görnyedőket: fejtsek meg, ki érdeme, hogy egyik v. másik előbb látá az áldot nap világát, 's e' körülményt egyedül hogy használhatni érdem emeltyüjeül? Pedig hány testület van honunkban jelenleg is még, hol előléptetésre vagy szólván egyedüli biztos 's ingatlan lépcső az öregség! Pedig valljuk meg őszintén, hogy ezen gyarló modor, mint egyfelől csirában öl el majd minden szorgalmat 's tágas kaput nyit a' dologtalanságra, ugy másfelől lehetlenné vagy félszázados munkává teszi a' legkisebb reformot is. Igen is! mert — mint azon városi tanácsról mondatott, mellynek idejében boros kanesók gyújtának világot az igazság házána, literator-birája pedig tekintélyt igénylő férfiaknak kölesző szűrt, hogy alóla dorongoljanak — regis ad exemplum totus componitur orbis. Felőlük kell sütni a' világosság nagy napjának; mert ha vidám egünket éjlepel fűdezi, a' gyarló ember csak tapogatózva botorkálhat járt ösvényén is. Felőlük kell csepegni az égi harmatnak, hogy kövér nedvétől áldástermővé terhesedjék az anyatermészet; mert a' mesterséges öntözgetés csak izetlen gyümölcsöt 's fanyar szint kényszerít elő! Pedig a' reformra tűz kell és erő, szorgalom és szenvedély, mely ne rettenjen a' sötétség táborától vissza, meg birjon küzdeni az álhit legyverivel, 's mint koránypír az éj homályát verje a' balítéletek zajló özönét vissza; de azon test, mellynek csontjaiból a' velő kiszáradt, nem tud ki-türni, mert kékülő ereiben a' vér már már fagyni készül, 's ha a' szemekben némi élénkség tüzel is, hasonló ez azon lobogáshoz, melly előjele a' kialvásnak! 's illy állapotban az ember főczélul csak az állati tengést tüzi ki, mellynek a' szükséges élelmi szereken kívül egyik alkatrésze: nyugalom 's csöndesség! Mit tehetnek pedig legizmosb lábak is, mit végezhetnek az izomteljes karok, ha gyöngé fejünk szédeleg 's erőtlen szemünk káprázik? ugy látszik azonban, miszerint a' kor lelke elkeseredék bánatában 's boszuját kél tölteni azokon, kik intésre nem figyeltek; ugy tetszik, hogy haragjának teljes ereje

az ősz fejeket sujtogatja, mellyek elég vakmerők voltak engedékenységet álér-dem-takaróul bitorolni, 's mint hajdan a' fölgerjedt Jehova csak ifjaknak engedede bemenetelt az ígértet téjjel 's mézzel folyó földjére, a' kis hitű öregek pedig Mózessel együtt hullának el bujdosás közben: ugy ez idő lelke szívben főben erős ifjuságot vezérel a' tény mezején, mellynek jelszava: haladjunk. — Jövő hó elejére kedves élelményvel kecsegtethetjük a' színházi közönséget. Szentpétery jutalmaul fog ugyanis adni Lorenzino Dumastól, Egressi B. fordításában. Akár a' langeszű költő ezen legujabb remekét tekintsük, melly legelőször ez évben adatván a' theatre francaisban, a' színházról 2,500 a' külügyek miniszterétől pedig 6000 frankkal jutalmaztatott; akár jutalmazandó művésznünk érdemeit vizsgáljuk: lehetlen abbéli ohajtásunkat ki nem fejeznünk, vajha a' mű 's művész egyiránt 's érdemlett lelkesedéssel és részvétellel pártoltatnának. — Hírlik, hogy Laborfalvi Róza színi pályájáról lelépett! Mi ohajtánók: lenne alaptalan e' hír; mert nem tulság ha mondjuk, miszerint derék színésznünk kipótolhatlan veszteség! Nem nyomozzuk okát e' veszteségnek; de bár mi legyen az, hiszszük, hogy az igazgatóság meghallja a' közohajtás 's vélemény szavát és igyekezni fog az elvesztett kincset visszanyerni. — Időnk derültével a' nemzeti viselet kora derül, mert városi fiatalságunkon alig láthatni egyebet csinos zekéknél. Nem avatott ugyan beununket senki ingyen zekékkel ezen öltöny dícsérő hőseivé, mert mi is szintugy megfizetjük mint más, mégpedig egyszerre mint más talán nem! nincsis rá szükség mert, magok eléggé ajánlják magokat: csak statisztikai adatul azt említjük, hogy derék Tóth Gáspárunk ez idén eddig is száznál többet állított ki; vajha becsületes magyar szellem is ugy osztogathatna! Jól esik azonban látni, hogy azon uracsok, kik színházban játék alatt karöltve 's fenhargon beszélgetve, talán patkós csizmában, bottal vállukon, vagy hadarászva nem annyira járkálnak mint vágatnak, frakkosak; pedig ugy hallottuk, hogy a' frakk művelt europai izlés szüleménye! Ha már ezen uracsok az illedelem szabályitól in se et per se nagyon iszonyodnak is, tekintsek legalább ismeretségeiket; mert mi ugy hisszük, hogyha valamelyik páholyba felköszönnek, vagy józslésű, magasb rangu hölgyeket üdvözelnek, lehetlen, hogy ezek ne piruljanak a' rakoncátlan ficzkó miatt! A' Pr. E. és J. lapból értjük, hogy a' pesti ref. egyh. vidék f. h. 23d. tartja üléseit; mellyen azonban csak a' táblabírák 's ügyes bajosok jelenhetnek meg! Eljen a' nyilvánosság!! melly a' ref. egyházi dolgok igazgatásában olly tetleges részt (?) veszen. Azonban meg fogjuk kísértetni a' jelen lehetést 's remélljük: erő nem szegül utunkba ott, hol a' világi részről Ráday gr., kinek nagy neve olly sok 's nagyszerű nemzeti érdek emléket élteti szíveinkben, elnökösködik. Csüggedetlen szorgalmu Nagy Ignácunk novelláji sajtó alatt vannak. A' derék szerző neve eléggé kezkesedik: hogy novella-meddő korunkban kedves olvasmány 's édes élvezet vár szépeinkre. E' napokban egy pár arab érkezett fővárosunkba 's az angol királyné czimű vendégfogadóba szállott, és a' dologtalan csavargók, jobbadán frakkban és fehér keztyűkben, reggeltől estig szájtátva bámulták a' vendégfogadót, még akkor is, midőn az arabok nem pipáztak az erkélyen. — Sina b. e' napokban Pestre érkezvén az itt horgonyzó gőzösek által ágyulövészekel üdvözöltetett. — Az uri és kigyóutca sarkán új könyvárósbolt nyitattik meg néhány nap mulva. — Kisfaludy Károly munkáinak 2ik kiadása is majd egészen elkelt már, 's a' megrendelések folyvást olly sürűn érkeznek, hogy kevés hónap mulva a' 3ik kiadás is meg fog indíttatni. Játékszíni krónika: maj. 13kán „Hamlet“ szomorúj. 5 felv.; 14kén „Sevillai borbély“ dalj. 2 felv.; 15kén ünnepi zárnap; 16kán „Mátyás király Ludason“, vigj. 5 felv. Gaaltól; 17kén „Porticii néma“ dalj. 5 felv.; 18kán „Huszárok és dámák“ vigj. 3 felv.; 19kén „Preciosa“ melodr. 4 felv. — V.

(Hontmegyei tisztújítás. — Vége.) Első aljegyző lett: Gyürky Ferencz; 2ik: Záborszky Antal; levéltárnok: Bakay László; tiszt. aljegyzők: Heldt Ignác, Huszár Sándor, Paczolay János, Sántha Ignác, Horváth Miklós, Dacsó Pál, Lestár Károly, Huszár Lajos; aladószedők: Pruszkay József, Bozók; Czece Elek, Báthon; Zaffiry Isván, Selmecezen; Zobovics József, Ipolyban; első alügyész: Pongrácz Gyula; 2ik: Gyürky Edvárd; tiszteletbeliek: Vladár Bertalan, Lábody Imre, Siroky Pál; főbiztos: Bory Károly; báthi járásban alszobírák: Paczolay Elek, Bolgár Gábor; esküttek: Keviczky Imre, Petyko József, Sztruhár Elek; albiztos: Szabó József; selmecezi járásban, alszobírák: Ivánka Zsigmond, Zmeskall Zsigmond; esküttek: Lukács Lajos, Thuránszky Rudolf, Mátyus Adolf; albiztos: Horváthy József; ipolyi járásban, alszobírák: Kasza Ágoston, Pongrácz Lajos; esküttek: Thuránczky Károly, Podhorszky Edvárd, Pongrácz Manó; albiztos: Nagy Bertalan; bozói járásban, alszobírák: Lábody Gábor, Gyürky Antal; esküttek: Gracza János, Gyura Lajos, Birócz László; albiztos: Gyürky Lajos. Várnagy: Kabran László. —

Csanádmegyének m. hó 7—12 és f. hó 5—15 napjain tartott közgyűlésének nevezetéből eredményei ezek: 1) A' szenvedő emberiség gyámolítására megyénkben napról napra nélkülözhetlenebbé vált kórház felállítására ajánlattal párosítva a' megyei KK. és RRhez intézett emlékirata ember-szerető jeles főorvosunk Meskó Jánosnak azok által rokon érzellemmel fogad-

tatván 's' a tárgyhoz méltó pártolásuk alá vétetvén, a kórháznak minden tehetőségökben álló módokon létesítését elősegíteni elhatározzák, 's' jelesen szolgabírókat, és r. alispánjuk által felszólítandó minden vallású megyebeli lelkészeket szabad ajánlásokra teendő felszólításokkal, egy választmányt pedig az o-hajtott célnak minél előbb lehető eléréséről javaslat-készítésével, a begyűlendő pénzek kezelésével, és az egész tárgynak igazgatásával bízták meg. Hogy pedig az indítványozott kórház létesítéséhez már alapos reményünk lehet, biztosítékot nyujtnak az iránt mindjárt e tárgyfeletti tanácskozások kezdetén a gyűlés színe előtt 's' ennek folyama alatt tett nemeslelkű ajánlatok, melyek pénzben mintegy 2819 fr. p. terjednek, ezen kívül pedig százezer téglá, és 20 ezer cserépre; melyekért hála 's' köszönet a'szenvedő emberiség nevében a nemeslelkű adakozóknak. 2) A' n. m. hótan. ismert statut. körrendeletében foglalt azon megismerés, hogy nem kevés számmal vannak, mik törvénynyeli pótlást, némelyek pedig javítást kívánnak, hála 's' köszönettel fogadtatott; azonban mint alkotványos javítás a megyéknek engedett hatóság kifejezésre megjegyeztetett, hogy az alatt a' megyei KK. és RR. nem mást értenek, mint azt, mely alkotványokkal egykoru törvényes gyakorlatban 's' magában az 1791: 12 tczikkben sarkallik; — és mivel magokat a' k. k. rendelet által említett esetben lenni nem látják, azért annak azon részét tudományul vevén, a' mennyiben a' megyei RR. statutarius joguk határainak kitűzése körül forogván majd azt meg-szorítani akarni látszanék, a' RR. kijelenték, mikép közalapítási eddig gyakor-szorított jogaikhoz ezután is szoroson ragaszkodnak. 3) Kisgyűlések megszünteté-se okait felkivánó nm. kir. htanácsi intézvényre az eredeti végzés följterjesztése mellett, mely azokat bővebben magában foglalja, feliratni rendeltetett, hogy az egyik főindítóok, hogy a' kisgyűléseknek, melyek csak a' közgyűlés általi helybenhagyás után nyernek érvényességet, semmi hatáskörük nincs. 4) A' múlt évben állított ujonezok nagy részben szabadsággal haza bocsátatván, mi-után legnagyobb kicsapongásokat üznek, sőt a' lakosok békes életüket 's' köz-bátorságot zavarják, a' nm. kir. htanács megkérte, hogy a' megyének megkér-dése nélkül azokat haza ne bocsássa, 's' ezen jótékonyaságot csak olyakra terjessze, kikre honn szükség, 's' miből élniök, van. 5) Az ó bankjegyeknek ujakkali föleseréltetése tárgyában nm. k. htanácsi körlevél következtében ő es. kir. fels. jobbágyi alázáttal megkérte, hogy törvényes értékű arany és ezüst pénz kibocsátását k. meghagyni méltotassék, 's' ha ezt rövid időn végbe vin-ni nem lehetne, egy magyar nemzeti banknak épen oly kedvezésekkel, felál-lítását rendelni, millyeneket az ausztriai bank élvez. 6) A' nm. kir. htanács le-velére az izraeliták türelmi adójok iránt, miután a' megye törvény által nem is-mert azon adó behajtására segédkezet nyujtani törv. kötelességén túl állani véli, a' nm. htanács megkérte, hogy e' tárgybéli rendelkezés alul a' megyét k. fő-mmenteni méltotassék. 7) Felolvastatott fenséges cs. k. fhg nádor levele, melyben a' megyének rögtön bírásokra engedett hatóságot ismét egy évre kiterjesz-teni méltotatott. 8) A' szatmári ismert 12 pont megváltoztatását 's' ennek o-kait tartalmazó levél fájdalommal tölté el e' megye RR. keblét 's' Szatmárnak megirattott mély sajnálatuk azon csapáson, melyet a' 12 pontnak saját szülött földükön szenvedett megbukásán éreztek Csanád RR. de, azonban Csanád ma-gáévá tevén azokat, az által hogy Szatmár semmisíti meg, elenyésztetteknek nem fogja tekinteni, sőt erősen hiszi, hogy a' mi való, szép, korszerű, egy fölébredni tudott nemzet szívében el nem alhatik, az a' haladási pályán el nem maradhat, 's' reményt táplál, hogy Szatmár lelkes fiait ez esemény saját 12 pont-jának ujabb 's' még szorosabb vizsgálatára bírandja, ekkor pedig el nem hitel-heti magával Csanád, hogy a' talán csak pillanatra elszenderült 12 pontot új életre ne lobbantsa azon halhatlan erény, mely azoknak szellemében öröktül fogva rejlik. 9) Temesvgyének a' katonai kihágásokról levele mindenben el-fogadtatván, annak értelmében ő es. kir. felségéhez aláz. felírás tétellett; jövö-re pedig utasításul jegyeztetett, hogy minden katonai 's' polgári egyedek kö-zötti vegyes kihágások esetében bíró a' polgári hatóság és a' polgáriakkal egyen-lő eljárás legyen; míg a' katonai kihágások iránt törvény nem alkottatik, az adó meg ne ajánltassék, a' magyar ezredekhez kizárólag magyar tisztek alkal-masztassanak 's' eziránt is a' nemzetet teljesen biztosító törvény alkottassék. — Zalamegye felszólítása a' Gollner ezredféle gnyudal tárgyában egész kiterjedé-sében pártoltatván ő es. kir. felségéhez felírás tétellett. 10) Pestmegyének a' dunabalszéli vasutat illető levele már máskor is pártoltatván, az utasítások közé soroztatott. 11) Biharé 's' Zalaé az előfogatok megszüntetéséről tudá-sul vétetett; azonban az eddigi 1 ft 1 ft 20 krra p. emeltetett. 12) Bé-késnek jövő hó 16án Károlyi György gr. főispáni széke foglalása ünnepére meghívó levélre számos tagból álló küldöttség neveztetett. 13) Sopronygye és város levele a' bécs-trieszti vasutnak az országon keresztül vitelére, b) Tol-naé ugyanazon ut elmellőzésével Pestről Debreczennek Erdélybe és Pestről Fiuméba vonandónak pártolására felszólító, c) Biharé a' tized eltörlése, d) Tolna és Fehéregyház egyesülés, e) Soprony a' kereskedésnek virágzó álla-potba hozatása iránt, az illető választmányok véleményadás végett kiadattak. 14) Lonovits m. püspök és n. váradi kerületi iskolai főigazgatóé, melyben vá-laszul adja, hogy a' kerül. Nemzeti iskolák igazgatóit oda utasította, hogy a' népnevelési küldöttséget a' próbatételekre két héttel előbb meghijják, a' nép-nevelésre ügyelő választmányok szükséges tudás végett kiadatott. 15) Mgs főispánhelyettes ur levelére, melyben a' megye ajánlatára Eisenstein Ignác sebésztt héber létére megyei tiszbeli sebészé kinevezni méltotaték, köszönet nyil-ványaitatni határozatott. 16) A' Pesten felállítandó ref. főisk. számára 541 fr. 32 p. krra terjedő adakozások tétellett. 17) Rendőri törv. teljesítettése tekintetéből egy főszolgabíró 's' eskütti hivatal felállításáért a' nm. htanácshoz már egy ízben tett felírás ismételtetett. 18) Gabonataraknak minden községben mi módon le-hető felállítására tervezésre küldöttség bízott meg. 19) Fölvétetett Vasárhelyi János első alispánnak egyrésztől a' megye pénztára, másrésztől a' közsé-gek, haszonbérlek, és urbéri telkeket bíró nemesek között a' folyó 184% év-re végbe hajtott egybevetésről szóló jelentése, melynek ezen gazdasági rendet-lenségéről vádolt megyének a' közelebbi múlt évek gazdálkodásáról jeles statis-

tikai adatokkal ellátott részét nem tartom fölöslegesnek közleni mint köve tkezik: 1) A' honi adó előleges kivétele volt: 183%ben 30,176 fr. 53 1/40 kr., 183%ban 26,561 fr. 40%kr., 183%ben 27,125 fr. 51%kr., 183%ban 26,098 fr. 16 1/2%kr., 183%ben 26,293 fr. 40%kr., 183%ben 25,588 fr. 25%kr., 184%ben 25,248 fr. 33 2/3%kr., 184%ben 24,836 fr. 57 3/40 kr. tészen, és így jelenleg a' hadiadónál 3000 fr. kevesebb. 2) A' tiszti fuvarok ára: 183%ben 2,757 fr. 36 3/40 kr., 183%ban 1,253 fr. 48 3/40 kr., 183%ben 1,239 fr. 52 kr., 183%ban 1,494 fr. 53 krt., 183%ben 972 fr. 4 kr., 183%ben 966 fr. 24 2/3%kr., 184%ben 1,012 fr. 21 2/3%kr. tett, és így 183%hez képest még el sem készülhetek,ugyanis az 1839ik évi honi pénztárnak kiadásai 27,464 fr. 29 3/40 kr., tettek, de mivel ebből 2,592 fr. 42 2/3% hátralévőségben maradt, elengedése pedig 469 fr. 46 kr. jött, tehát a' kiadás voltaképen csak 24,492 fr. 1 1/40 kr. az állandó fizetések, lakberek, gyertyajárulatok, és napiberek tesznek 12,568 fr. 51 2/3%kr.; a' természetnyek ára 916 fr. 36 kr., az é-venként kevés változtatást szenvedő, és szinte állandó legénység ruházata 886 fr. 48 kr., irószerek 587 fr. 14 1/2%kr. rabok tartása 1222 fr. 1%kr., vesztések 2183 fr. 7%kr. tiszti fuvarok 966 fr. 24 2/3%kr., összesen 19,349 fr. 3 1/4%kr. Levonván tehát a' valóságos bevételből ezen állandó fizetéseket: kitet-szik, hogy minden egyéb költségek 5062 fr. 57 3/40 krral fődeztettek melyek-ből az építések, hidak, igazítások 1,554 fr. 36 2/3%kr. Árva tartások 76 fr. 48 kr. kamatok 300 fr. tűzifa 2125 fr. himlőoltás 186 fr. 42kr. szegényeknek, rabok-nak kiszolgáltatott gyógyszerek 389 fr. 17 3/40 kr. sebes posták 53 fr. 44 2/3% ele-nyek 376 fr. 9, összesen 5062 fr. 57 3/40 kr. 20) A' marhahus fontja f. kó 24-gyektől kezdve 11 vkrra emeltetett, a' fagygyúé 22, bősors sertvéshúsé 12, börtel-lené 10 krra. D. A.

Soprony, máj. 6dik. April 25én kezdett évnegyedes közgyűlésünk tegnap-előtt végződött; nevezetesb határozatai ezek: Fm. hg-főisp. közel ugyan, de beteges állapotban levén személyesen meg nem jelent, mindazáltal ez év kezdetén tar-tott közgyűlésünkben tett azon ígérte, hogy a' legközelebb tartandón a' tiszt-ujtítószék határnapjáról nyilatkozni fog, levél által teljesíté, miután tisztválasz-tásunk napjaul sept. 15. tüze ki,egyszersmind az összes KK. és RR. elődei példájára nyájás vendégszeretettel kismartoni várába meghíván. Elnöklő alispánunk Ro-nyóczy Ignác ur egy rendező választmányt hozván javaslatba, az elfogadtatott és számos tagot részesítve neveztek ki. Ez alkalmat használni akarván egy tb. a' protestans lelkipásztoroknak is szavazást adni indítványozott, mellytől álli-tása szerint eddig is a' protestans atyafiak szerénysége tartóztatá vissza tisztes állásu papjaikat: noha az előbbi választások alkalmival, midőn ugyanezen jog használatába lépni törekvének, nyilván ezekből is kimondatott: hogy törvényszé-rüleg nem követelhetik; hanem csak a' törvényhozó hatalom intézkedésétől 's' ő fels. kir. kegyelmétől várhatják; az indítvány (egy ellenző szó sem hallatván) elfo-gadva lön. Egy másik a' KK. és RR. ket meglepő főispáni levél is közölteték, mely-ben ámbár a' RR. illy értelemben még nem nyilatkoztak, tudunkra adja derék főis-pánunk, hogy ezután minden egy évben tartandó közgyűlésünk határnapjait elő-re kitűzendő, a' mint ezt a' f. esztendő hátra levő részire ezennel megis tette, aug. 22. és nov. 21ét határozván meg. Így jövőre nem lesz szükség a' szá-mos 's' nagy teherrel járó meghívó levelekre. Egyik ügyvédünk keveselvé a' be-táblázás tekintetéből közgyűlésinket, a' kisgyűléseket, melyek eddig minden hó első napjain szoktak tartatni, közgyűlésekké változtatni javasolta. Tovább folytatott vita után az állapotás abban lett, hogy minden törvényszéki első napok (Vas mintájára) közügyeink elhatározására fordítottassanak, 's' az eddigi négy kis-gyűlés helyett nyolczontáblázgassanak: tehát a' sopronyi kisgyűlések is dívatból kiléptek; meghagyatván alispánunknak, hogy valahányszor a' haza közérdeke, vagy megyei beligazgatási szükségink kívánni fogják, akkor okvetellenül mgs főispánunkkal egyetértve ezeken kívül is közgyűléseket hirdessen. Fialalabb szó-nokaink, kik a' jelenkor kívánatit hiedelmök szerint igen értik, 's' másokkal is megértetni igen szeretnék, Fáy Andrásunk m. é. pesti közgyűlésen felhozott éret-tebb megfontolási czéltől tett nevezetes indítványát szóba hozák, noha ő is, a' Pesti Hirlap notájára, a' fontolva haladókat szinte tespedőknek tartják, 's' árado-zó szónoklatuk egészen más eredményt mutatott, mint tervezetett. Ugyanis az országgyűlésre utalt tárgyak megvitatását 's' rendezését azonnal megkezdő vá-lasztmány nevezeték, a' mi egy régiebb közgyűlési határozatnál fogva csak fél évvel előbb, mint az országgyűlés kihirdetettük, vala összejövendő. Megyei bir-tokos, de eddig távolban lakott K. M. egyik szomszéd megye volt országos köve-te is e' választmányhoz nevezetvén, megköveté a' RR., hogy ő e' megyének nem tbirája: mire az elnök e' jeles férfit főispánunknak ajánlatni javaslá. Egy tbiró megemlékezék ekkor a' P. Hirlap szerkesztőjéről, mások két más pol. lapéről. Volt egy, ki azon elvből, mivel a' hirlapszerkesztők mindnyájan a' felvilágoso-dás terjesztői, mindannyira a' RR. figyelmét terjesztetni gondolta. De bizony csak maga K. L. smelkedék a' vélemények halmozatán vagy inkább a' jelenlevők hall-gatásán a' dicsőség azon fokára, melyen egykor egy tisztes ur megelégtülten azt szereté mondogni: Domine ego sum trium, mi pedig mondhatjuk: sumus vigin-titrium. E' körülményt mint az ügybaráttól gyámokul felhozottat elhallgatnunk, nem szabad. Erre B. mintegy felocsúdvá az ügyvédeknek is, nem minden hono-ratiornak, szavazási jogot kívánt adni, mert u. m. ügyészek, kik a' törvényke-zés közt nőnek fel, csakugyan jobban tudják: ki való bírónak mint a' harkai pre-dikátor: ez állhat a' falusi jegyzőkről is, hanem indítványával a' rendező választ-mányhoz utasított. A' nm. htanács körlevelére kerülván a' sor, hála köszönet-tel üdvözlék a' RR. ő felségének törvényinek hű megtartására irányzott atyai szán-dékát, teljes tisztelettel mindazáltal kijelenteni vélték, hogy eddig is gyakorlott mu-nicipalis törvényhatóságukhoz szoroson ragaszkodnak 's' akár honn is megszo-rittatni legkevesebbé sem engedendik. — Ezek után Zólyomból törvénytelen tette, Bereg által a' katolikus egyház elveivel homlokegyenest összeütkezésére, t. i. a' catholica egységtől elszakadásra levén felszólítva a' RR., mind a' kettőt nem pártolva tudomásul vevék. Biharnek a' tized ügyből származott panasza igazta-

törvény ott is szükségesnek ítélték, hol a nép nem orosz. Minden nemzet majd ugyyszólván hajlandóbb rosra, mint jóra, azért kár volt, kivált e forrongó magyar-nemzetiesedéskorban egész néposzáltyt így sérteni; ily szurkálódásoknak az lehetend végük, hogy Schiller után az oroszok a magyarodásra nézve azt mondandják:

Nur ein Weniges Erbe beding ich mir auszer der Erde,
Sprach der göttliche Mann, und ich bewege sie leicht.
Einen Augenblick nur vergönnt mir, auszer mir selber
Mich zu begeben, und schnell will ich der Eurige seyn.

Tehát moraliter és politice hibázott beregi ur; 's a t. J á m b o r A n t a l, m. k. az ungvári növendékpap-ház tanulmányi felügyelője.

Ejnye, april 16dikán. A magyar külkereskedés gyarapodásával, mely jobbadán kikötők által eszközöltetik, utolsó években városunk lakossága 's jóléte is örvedetesen növekedett. Az állandó lakosság száma már majd 12 ezerre rug, 's a be és kivitorlázó hajóké az utolsó három év alatt 9 ezret mindig meghaladott, mik közül a távolba ugyan csak 300 vitorlázék, mindazáltal a nagyobb parti hajózáások mindig 1500 felül valának. Ezen közlekedés messze terjedtsége 's a hely fekvési fontosságánál fogva fülte kívánatos vala, kikötők illő tágítása 's biztos rakpiacz eszközése, mi jelenleg ezélba vétetik, Fiumara folyónak a fels. által helybenhagyott átvágása által. Az erre megkivántató költségösszeg, mintegy 200 ezer pfo frt, már nagyobbbrészt fődözve van a status kincstárából rendelt 140,000 fr. 's a városi pénztárból ajánlott 20000 fr. által. A még hiányzó mennyiséget reméljük adakozás útján begyűjthetni Magyarországból, melynek tengeri kereskedésére kikötők 's annak minősége oly nagy befolyással van. Mult év végével a magyar tengeremlék részéről kormányzóságunk hatósága alatt 301 nagyobb 's kisebb hajó állott 49,141 tonnateherrel, és 2123 matrózzal, melyek közül nagyobb hajó 75 vala, 828 matrózzal 's 22,661 tonnateherrel.

Erdélyi országgyűlés. A május 3ki országos ülésben a tisztujtási törv.czikk 2dik pontján nevezetes módosítást tettek a RR. A középponti rendszeres bizottság szerkezte e' pontra nézve az volt, melyet már közlénk. A' KK. és RR. többsége ezt oda módosította, hogy a' vallások illetőségéről nyilvános említés ne legyen, csak utalás az 1791iki 12. törv.czikkre. Közügyigazgató H o r v á t h F e r e n c z és kir. hivatalos G á l J á n o s u g y látván, hogy ezen szerk. által a' vallások egyenlőségének megtartása nincs ugy biztosítva, mint azt minden hazai törvényink világos kifejezésekben kívánják; azért ellenvéleményök bejelentve fentarták jogukat, hogy azt az 1791. 11. t. cz. rendszabályánál fogva beadván, az a' kir. megerősítés alá fölterjesztendő törvényczikk mellé csatoltassék. Több országgyűlési tag szintén jogot tartá fen, hogy azon ellenvéleményt, miután beadatik, aláírassák. Még nagyobb ellenhatás keletkezett ülés után. Ezt látván a' többség, hogy a' keletkezett kellemetlen surlódást megszüntethesse 's az ellenvéleményt megelőzze, maga az alsófejeri érdemes követ, ki a' többség-pártolta módosítást javasolta, a' május 3kai országos ülésben önkénytelen indítványozá' érzékeny beszédében, hogy az ohajtott közegyetértésért a' majoritás ne kívánja használni győzedelmét, hanem fogadja el a' minoritásban maradt középponti szerkezetet, mire a' KK. és RR. közértelemmel rá hajlottak, 's ez által az ellenvéleményük elállottak jelentett ellenvéleményöktől, csupán közügyigazgató H o r v á t h F e r e n c z tartá fen jogát, hogy a' törv.javaslat felolvasásakor, ha szükségesnek látandja, ellenvéleményt adhasson be. A' tisztválasztás ügyében öt napig folyt tanácskozás közbeesett részletiről még ezeket látjuk közlendőknek. Az aprilis 11ki országos ülésben Kolozsvár városa egyik követe, küldői nyilvános utasításából azt indítványozván, hogy akkor, midőn az ország, az adó kirovása és kezelése módjának sarkitörvényink szerint illető gyakorlatába visszalépend, a' nemesség is a' közterhek hordozásába bár mi részben is osztozzék. K. Szolnok érdemes követe S z u n y o g h R u d o l f ezen indítványt tiszta utasításánál fogva pártolta. Kir. hivatalos C s e r e y M i k l ó s kétkedését nyilatkozatá, hogy az érdemes követnek ily utasítása lenne, vagy mint későbbben beszéde értelmét magyarázá, nem hiszi, hogy az ily utasítás adása a' nemesség nagyobb részének tudtával történt volna. S z u n y o g h R u d o l f sérelmesnek találta, hogy a' követi ünnepélyes szóban országgyűlési tag kétkedik, és e' sértést visszautasítá. E' beszédre C s e r e i M i k l ó s ovást jelentett, mely az apr. 25kei LXIdik országos ülésben felolvasatván, hosszabb vitatás után végeztetett: kir. hivatalos C s e r e i M i k l ó s n a k ezen ovása (protestatioja) a' történt dolgok folyamával nem levén mindenekben egyező, és a' törvényekkel 's az országgyűlése méltóságával sem levén megegyeztetelhető: a' KK. és RR. annak taglatatába nem is ereszkednek. Mely határozásra a' nevezett kir. hivatalos ő felsége szentséges színe elibe folyamodást jelentett. — Ugyanezen ülésben jelenté országos elnök ő nmlga, hogy B. Szolnok eddigi sok érdemű követe V é r F a r k a s követségéről lelépven, helyébe választatott K e c z e l i M i h á l y megbízó levelét beadta, 's követi helyét elfoglalta. A' KK. és RR. e' jelentést tudomásul vették. Az apr. 28kai LXIVik országos ülésben kir. hivatalos Cserei Miklós indítványozá, hogy a' mik régibb törvényinkben, jelesen az A. C. III. r. 43. czm. 2. 3. czikkében foglalták, megújttassanak; u. m. 1) alispánoknak zálogos embereket jelenjen ki a' főispán. 2) Az A. C. III. r. 44. czm. 2. czikk. említették meg ezután megtartandónak, azon módosítással, hogy a' tisztujtás ezentul nem évenként, hanem 3 évben történendik. 3) Azon czikk. 3. czikk. is említették meg, nehogy eltöröltönek képzeltesék. Továbbá a' törvényczikk terjedjen ki a' visszaélések megszüntetésére is. Ilyenek: a) hogy a' szózáttal bírók soroztassanak 's az egy kenyeren élők közül csak egynek engedessék szavazati jog. b) a' korteskedés tilalmaztassék. Ugy c) a' szózatvárlások, vendéglések, itatások. Mely indítványra főkormányzó ő nmlga megjegyzé, hogy inkább a' tiszt rendszerzés kérdésére tartozó mint a' jelenleg szönyegen álló tárgyhoz, figyelmezteté azért a' nyilatkozókat, hogy tartassák magokat a' napi rendhez. A' maj. 3ki ülésben jegyzőkönyv-hitelesítés után a' kir. főkormány az ülésből eltávozván, országos elnök ő nmlga elnöklete alatt három nemesítő levél kihirdtetett. A' s ó és a' Magyarhon által kiadatni követelt levelek tárgyában szerkesztett feliratok megállittatván, követség útján közöltettek a' kir. főkormányal lehető észrevételei megtétele végett. A' május 6kai országos ülésben felolvasatván, köziratra adatott a' tisztujtás tárgyában egyik ítélmester által szerkesztett felirat- és törvényczikkjavaslat. Szönyegre hozatott a' szélbeli katonaság ügyében érkezett kir. leirat, de a' székely követelek ugy nyilatkozván, hogy előleges tanácskozásikat felette még nem végezték be, más napra halasztatott, midőn tárgyalatván, a' KK. és RR. abban állapotak meg,

hogy mivel az 1838ki feliratra érkezett kir.leirat nem kielégítő, különösen azon feliratnak csak két ágára van benne felelet, tétessék újból az 1838ki elvek szerint, de részletesb fölfejtéssel új és pedig három felirat, melyek közül egyikben a' nemes székely nemzet általános sérelmei, a' másokban a' székely városok, a' harmadikban a' székely lovasezrednél szolgáló oláh nemesek sérelmei emeltessenek ki, 's kéressék meg ő föls. orvosoltatásukra. E. H.

Ausztria.

(Határvámok enyhítése iránti tanácskozások.) Felsőbb rendelet következtében a' bécsi iparegyesület kebelében nevezett biztosság már 4 hónapja folyvást a' némelly vidékeken tapasztalt dugarusság elleni panaszok vizsgálása 's azon fontos kérdés meghányásával foglalkodik: vajjon ezen visszaélés elhárítása tekintetéből is nem lenne é kívánatos a' tiltó vámrendszert védrendszerrel váltani fel? A' tanácskozások eredményéből annyi bizonyos, hogy minden osztályu iparüzök a' jelen vámrendszer változtatását élénken kívánják, mivel az koránsem képes az ipart kellő en pártfogolni; a' megalapítandó vámrendszerre nézve azonban különbözők a' vélemények mind a' kérdő biztosság, mind a' megkérdeleknél, mert némellyek, hivatkozva Francia- Orosz- és Angolország példaira a' behozatal tilalma mellett nyilatkoznak, míg mások a' korszellem utmutatását tüntetve fel, hathatósan a' védrendszert kívánják, mely a' német vámszövetséget oly szépen virágoztatja; az átviteli vámokat mindazáltal minden párt csak lassanként kívánja az új rendszerhez simítani, mivel számos iparüzőnek keresete 's intézetei csupán ezen százados törvényre 's szokásra építvék. Ennél sokkal örvedetesb hir az, miszerint a' gyarmati áruk vámjai csökkentése már tetteleg elhatározaték, mi a' csempészetet megszüntetendi, kereskedésünkre pedig általában jótékonyan fog hatni. — Chotek prágai főudvari gróf a' florenczi udvarhoz és k. követté nevezetett.

Portugália.

Lissabonban apr. 24én a' pápai meghatalmazott, Capaccini, keresztatyai ajándéku ő szentségétől aranyrózsát nyujta át a' királynénak, ő leghivebb felségének. Az ajándékot, mely etruri edénybe foglalt 's gazdag aranyból vert rózsabokrétából áll, 10 ezer pfta becsülék. Ezen keresztatyai kedveskedésben azon kibékülés záloga szemléhető, mely Róma 's Portugália közt legujabban kötöttet. —

Spanyolország.

(Rendkívüli pénzsükség. Elegg.) A' spanyol kincstár tökéletesen kiürült már, 's a' kormány minden segélyforrása el van zálogosítva, úgy hogy 1843b. csak 300 millió realról fog rendelkezhetni, míg az országos kiadások mulhatlanul legalább ezermilliót kívánnak. Mikép fogja a' ministerség ezen iszonyu hiányt fődözni, arról bizonyosan még csak távol sejtése sincs, 's hogy ennek országos bukás lesz végeredvénye, az iránt Spanyolországban úgy szólván legkisebb kétség sem uralkodik többé, 's az eléguiletenség a' ministerség 's mostani kormányrendszer ellen napról napra növekszik. — A' ministerség teljeséggel nem akar lemondani, 's ez egyetlen példa a' maga nemében arra, hogy kamrai többség nélkül annyi ideig bírja magát kormány tengetni. — A' királyné férjválasztási kérdésiről a' madridi lapok mélyen hallgatnak. — Espartero népszerúsége tetemesül csökkent. —

Anglia.

(Választási megvesztegetések. Elegg.) A' választási megvesztegetések iránt folyvást tart a' parlamenti vizsgálat, mely igen szomoruan tanusítja, milly iszonyu visszaélések történnek ez alkotmányos joggyakorlat körül, 's a' választók annyira sülvedtek már a' lelkiösméret dolgában, hogy jó pénzért szükség esetén akár mellyik párt mellett megis esküsznek; hogy az ily választók által parlamentbe jutó „nemzeti“ képviselőktől kevés jót várhatni, az igen természetes, mert a' ki maga gyakorolja a' megvesztegetés gyalázatos mesterségét, az azután önmagát is könnyen meg hagyja v e s z t e g e t t e n i. E' bajon csak a' titkos szavazás, és szavazatjog minél nagyobb kiterjesztése fog segíthetni. — A' londoni kormány nem találja helyesnek, hogy a' spanyol királyné számára férj választassék, 's azt hiszi, hogy ezt magára a' királynéra kellene bízni. Látszik, hogy asszony ül Anglia trónján. — A' jövedelemadót választmányilag már elfogadta a' parlament. —

Franciaország.

(Nagy szerencsétlenség a' versaillesi vasuton. Elegg.) Majus 8kán este a' versailles-parisi vasuton iszonyu szerencsétlenség történt. Az utasok száma igen nagy volt, 's azért az igazgatóság rendkívül fülteté a' mozgonyokat, hogy több embert és gyorsabban szállithasson. Ennélfogva még az állomáshoz érkezés előtt kifogyott az üstből a' víz, és az első mozgonynak tengelye eltörtött, üstje pedig szétpattant; a' második mozgony iszonyu erőszakkal rombolta keresztül az első, mely az üst szétpattanása után azonnal megállapodott; a' mozgonyból szétszóratott tűz tüstint lángra gyujtá az utasszállító kocsikat, melylyekből hat egészen megégett nagyobb részével az utasoknak, mert a' kocsik ajtai zárva, 's így a' menekülés majd egészen lehetlen volt. Az elégett utasoknak száma nyolczvanra megy, 's csak egyes tagjaikat szedheté össze a' rendőrség; a' tetemesül megsérültek számát pedig mintegy kétszázra teszik. Montpensier hg utközben az első állomáson kiszállott, 's életét csak e' véletlen szerencsének köszönheti. — Felfödött összeesküvésnek járt hire máj. elején Parisban, mely azonban nem valósult. — A' követkamrában folyvást a' vasuti tervek vitatása van napirenden. —

Oroszország.

(A' rabszolgák jobbágyokká szerződhetésé megengedő ukáz.) A' czár apr. 2 (14)n következő tartalmu ukázt bocsáta ki a' földesuraság 's jobbágyaság közti viszony ügyében: „A' törvénykönyv 440 — 457 czimeiben megalapítvák a' szabályok, mik szerint a' földesurak parasztaikat szabad jobbágyokká változtathatják. Mivel mi az állodalom érdekében kívánjuk, hogy ez iránti szerződéseknél a' földesurak birtoka, mint a' nemesség tulajdona, a' nemes családtól elszakadása előtt biztosítottassék jónak véltük azon uraknak, kik ezt magok kívánják, megengedni, miszerint rabszolgáikkal az iránt kölcsönös szerződésre léphessenek, hogy a'

földesurak az örökös földbirtokhoz jogokat minden járulékkal mind a földszí-
nén, mind beljében, megtartsák ugyan, a parasztok azonban tőlök egyes föld-
darabokat kikötött szolgálataikért használatul kapjanak. E szerződések ezen
szabályok szerint kötendők: 1) A váltásdíj állhat bizonyos pénzbeli fizetés,
termények, urasági földek művelése vagy más munkából. 2) Ha a jobbágyok
kötelezett tartozásait nem teljesítik, arra felsőbbség meghagyatból a mezei
rendőrség által fognak kényszeríteni. 3) A szerződés megerősítése után,
mely mindenkor általunk történendik, a jobbágyok „szerződéses parasztok”
nevet viselendnek, stb. — Ezen czári ukázhoz a belügyek ministere oly uta-
sítást csatolt, melynek tartalma szerint a jobbágyoknak engedett föld az urasá-
gitól el nem választatható, s ezen ukáz következtében nagyított jobbágyzsabadság
legkisebb hírtis terjeszteni szigorúan tiltatik, mert a jobbágyok ezután is orok
szigoru pálczája alatt maradandnak. — Ezen ukázra a Journal des Debats meg-
jegyzí, hogy a mindinkább feszülő viszonyban, mely a czári kormány s az azt
körző nemesség közt van, érdekében fektűt a czárnak ezen arisztokratia hatalmát
illy politika által gyöngíteni. Ez azonban a nemesség közt oly forradalmat o-
koza, hogy a kormány jónak látta, az ukáz rendeletét felfüggeszteni.

Szabad városok.

Hamburg, majus Sán. Az iszonyu tüzvész, mely május 4 s 5 ke
közti éjjel után tört ki a gátúton, gyanítólag egy szipacsinálónál, a legnagyobb
kereskedői raktárak közepette, elvégre ma d. e. 10 órakor nem ugyan a mind-
hiában erőködött emberi segély, hanem az égből 3 óraig hullott eső következtében
megszűnt dulongani a nagyobb részt már elhamvasztott városunk fölött. Német-
ország évlapjai nem emlékeztetnek ily borzasztó nagy tüzre. A szép Hamburg leg-
szébb épületei: a bank, sz. Miklós, Gertrud, és sz. Péter- templomok, mely u-

többi már 800 éves volt, a legszebb vendégfogadók s dologházak stb. az e-
mészto elem martalékivá lőnek. A leégett házak számát 2 — 3 ezerre teszik egy
frankfurti lap pedig csak ezerre, s szerinte 40 ezer szerencsétlen szorított ki
a szabad ég alá; a kárt 200 millió banko markra számítják. Híre jár, miszerint
akadtak gonoszok, kik a legdühösb vész közepette is gyujtogattak, ezen álhirt
azonban a tisztí vizsgálat megzafolja s csak azt fájalja a hatóság, hogy a nép-
üh kegyetlenül marczonglá az erről vádlottakat, kik közt számos idegen angol
is volt, — pedig ezek nagy szolgálatot tettek az által, — hogy az
épületeket, hol kellett a tűz megakasztása végett, ályúkkal vagy löporral szét-
hányatni ügyesen segítették. — Az emberi szív érzékeny megilletődéssel hallja
az emberi sors ily nehéz csapását s megdöbbenése közvetlen segélynyújtásra
tárja ki a kezeket annyival inkább, ha a vész villama egy hazának, egy anyának
gyermekét sújtá. Németország minden kormánya s hatósága adakozásra hívá fel
már a testvér németeket, s ezek felszólítás előtt is tetemes segélyt vittek már a
szerencsétlen városba, s többek közt főleg Poroszország nemes királya tünteté ki
példás emberszeretetét. Jelenleg ugyan hazánkat is érte e pusztító vész Modor s
Pozsega s több városinkban, de emlékezni fognak főleg pesti hazánkfiak azon
jótéremenyekre, mikben a gyászos árvizkor a hamburgiaktól részesülénk s a ke-
reskedés utján mindenkor részesülünk. Legyenek tehát felszólítva adakozásra ha-
zánkfiak, kiknek az ég tehetséget adott hozzá. Fels. fejedelmünk is intéze mér fel-
szólítást mind az ausztriai, mind a magyar és erdély kormány utján.

Pénzkelet: Bécsb. maj. 20kán 5 petes statuskötelez.: 109³/₄; — 4: petes
stát. kötelez. 100³/₄; 1834ki stát. költs. —; 1839diki stát. költs. 279¹/₁₈.
Dunavizállás: Budán maj. 20kán regg. 8 órakor: 7' 9" 0" a zerus felett.

É R T E S I T Ó.

Figyelmestető kérelem

A' JELENKOR ÉS TÁRSALKODÓ iránt.

A' f. hónap végén beálló pesti vásárra főleg messzevidéki t. cz. Pártfogóinkat a két Hazában bizodalmas tisztelettel emlékeztetjük, hogy kik szokás
szerint a szerkesztő hivatalnál kívánják második félévre letenni a JELENKOR ÉS TÁRSALKODÓI előfizetést, azt e vásárra minden tájra jövőndő
számos alkalom által könnyen megküldhetik. Lapjaink félelvi ára jövőre is csak az eddigi marad; t. i. négy p. fr. Előfizetéssel a már meglévő
újságboríték, vagy olvashatólag s hibátlanul leirt név és ezimzet beküldetését is kérjük, hol a lakhelyen kívül az utolsó vagy szomszéd postahely
is tisztán föl van jegyezve, minden tevédes elhárításaul. Azon tisztelt Hazafiaknak, kik újságaikat bizonyos időig egy helyre, azután másokra
kivánják járatni, legzeleszerűbb a szerkesztő hivatalnál előfizetniök, mivel akkor kezeink közt levén félévre nyomtatni szokott újságborítékaik,
változó körülményeik szerint helyben intézhetjük az elküldést s minden eredhető hibát rögtön orvosolhatunk. Kultartományi olvasóink a bécsi udvari
fő postahivatal utján rendelhetik meg lapjainkat. Levelezőink s buzgó munkarészvevőink szaporodtával lapjaink mind politikai mind értekező
részét, t. i. Társalkodónkat beltartalmára s egyéb kellekre nézve mindenkép érdekesbiteni s a tökély és fejlődésünk kívánatfokához közelebbíteni
töreksznünk.
A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

Gőzhajójárás Bécs, Pest és Orsova közt májusban:

Pestrel Bécsbe indul regg. 7 ór.) mindennap
Pestrel Bécsből érkezik este)
Pestrel Orsovára indul minden vasárnap és csütörtökön regg. 4 ór
azaz: maj. 12, 15, 19, 22, 26 s 29kén.
Pestrel Orsováról érkezik minden hétfőn s pénteken, délelőtt,
azaz: maj. 13, 16, 20, 23, 27 s 30kán.
Ezenkívül egy vontató gőzös minden 14 nap megfordul Pest és Dren-
kova közt, Bécs és Pest közt pedig **ARPAID** teherhajó minden
héten minden vasárnap egy nap jövőndvén le Bécsből; **Arpad** in-
dul Pozsony s Bécsbe minden szerdán regg. 6 órakor, egy személy
vitelára I. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., földelen: 3 fr.; Bécsig I. h. 6 fr.
30 kr., földelen 4 fr. p. p.

2) **Építőfa- mész- és üvegarverés Mezőhegyesen.** A' ma-
gyarországi főhadikormánysszék 1842. maj. 2kán 3247 sz. a. kelt határozata kö-
vetkeztében, a' mezőhegyesi cs. kir. ménésintézet számára 1843ban szükséges
építőfa, mész és üveg szállítása iránt 1842. jun. 20kán Mezőhegyesen délelőtti
9 órakor újabb árverés fog tartatni.
A' szükséges szállítványi cikkek, szerződési feltételek, irásbeli ajánlatok
elfogadása, s 40 fr. bánatpénz és 10 pCtes Cautio iránti intézkedés az marad
meg, mely a' f. évi april 6ki első árverés alkalmával, köztudomásra adatott.
Mezőhegyes, maj. 14kén 1842. Boxberg s. k. ezredes.

Kész misemondó-ruhák

Hirsch Ferencz selyem- s divatárus

boltjában legjutalmasb áron kaphatók; továbbá: selyem, arany és ezüst him-
zetű gyönyörű nehéz *templom-szövetek disztivényekre, damasz-k-szövetek zászlókra,*
s egészen nehéz violaszín s vörös *Gros-de-Naples, Moire és öszalagok* Pesten
a' vácsi utcában „A' SZARVASHOZ”, hol *mindenféle meghízatus is elfogadta-
lák* mindennemű templomi disztivényre, mennyezetre, püspöksüvegre, velumra,
albára, szemfödélre, ostyazaeskóra st. eff. jutalmas és gyors szolgálattal mellett. 7)

2) **Marhaárverés.** T. Veszprém megyében Pápától egy órányí-
ra fekvő marczaltói uradalomban f. évi július 25kén a' kalocsai érsekség
gulya-fajából eredt magyar tehének bikákkal együtt, ugymint: 3 bi-
ka, 20 öreg tehén, 5 két- három éves, 2 egy éves és 7 idei úszó akár tókéstül, akár
részlegesen árverés utján el fognak adatni: mindazáltal a' venni szándékozók
árverés előtt is Marczaltón létezofelügyelői hivatalnál akármikor megjelenvén al-
kuszertint is mindenkor megvehetik. Kelt Marczaltón apr. 29. 1842. 3)

6) **Csótány (sváb) poloska- és molyirtószerék.** A' cs. k. al-
soausztriai kormány k. engedelmével jelentem, hogy Pesten s Bécsben orvo-
silag megvizsgált mérge nélküli próbált szerem van, csótányok tökéletes kiür-
tására s illatos kenőcsöm a' poloskáknek egész fajostul megsemmisítésére s
ezt több pesti s bécsi kitűnő család bizonyítványa is tanúsítja; van molyirtó
porom e' fergeknek bunda, lószőr, toll, könyvek, posztó, és gyapjuszövetből,
(akár egész vég legyen az, akár készruha) szóval, minden más, még selyem,
kelmékből is tökéletes kipusztítására, mely nemcsak ártalmatlan az ember-

nek, sőt még a' kelmék színét sem változtatja meg, s minden kár és aggály
nélkül használható a' ráragasztott utasítás szerint, szűcs, szőnyegező (Tape-
zierer) posztókereskedő s minden család által. Kaphatók e' szerek s pöcsétes
üvegekben használati utasítással, 30 pgo kron, nálam Pesten, nagyhidutezai
boltomban fehér hajó átellenében, vagy lakásomon „Marokkai-ház” 2ik emelet
4ik sz. a. s Pesten, köv. helyeken: Hassenstab, szervitater, a' fekete kutyánál,
Dietznel, Dietz várososh. sütönteza; Halbauer J. 3 fehér rózsánál, királyutezában;
Fleischmann J. s fehérgalambnál; Amtmann F., ujjpiacz; Bárány urnál a' szerecsen-
hez Józsefpiacz; Vass urnál, kishiduteza, a' fekete tevénel; Crettier testvérek
ezethalnál, városházpiacz; Semmelweis J.H., a' ezukorsüvegnél, hatvanika-
pu; Löfler és társ., a' bádogkalapnál, Leopolduteza s *Budán:* Gross J., a' sár-
kányhoz, a' híd nál; Spaizer könyvkötőnél, a' várbán; Hafner, a' tigrisnél,
Továbbá kaphatni: *Pöcsell,* Adler, hermhuthhoz; *Ujvidéken,* Gvozdanovics J., a'
nék ráknál; *Temestartott:* Ruppertnél; *Debreczenben:* Wallis Vilmos és társ. urak-
nál. *Szebenben* Arz J. Fridr. urnál. Ha rendes használat után e' szerek siker
kélkül maradnak, letett árukat visszatüzetem. *Kollinsky S.* 14)

Eisenschmid késmüves.

2) A' rosz szándéku emberek hihetőleg ártó ezézással azt hiesztelték s talán
még ma is hiesztelik ittott alulirtról, hogy vagy meghalt, vagy pedig szemvilága
fogytával kézmüvei jósága s bece esőkent és sülyedt — ily kaján fondorló ámi-
tások megzafolása végett kötelességének tartja tudatni az egész testvér két ha-
zai közönséggel, melynek kegyes pártfogását 22 évóta szakadatlanul mostanig oly
nagy mértékben volt megnyerni s birni szerencsés, hogy mindennemű gyártalékít
t. i. minden rendű *asztali herti s toll-készet, borotvajít, ollójít* s tef. most is eddigi tu-
lajdonságaik szerint mindenkor valódi legünomabb angol aczélból készíti s alak-
jokat a' legújabb divat, legzeleszerűbb használhatás vagy kitűzött kívánathoz ké-
pest illeszti s idomítja, hogy így az előhaladó korszükség kelleki szerint mind
eddigi mind leendő pártfogóit lélekisméretesen s árui jóságához képest u' legjutá-
nyosb áron ezentul is kielégíthesse, áruraktára s kézmühelye Pesten van most is
Ferencz-városban Csillagutezabeli 37 számu *saját házában,* boltja pedig az uri ut-
czabeli Horváth házbán több év óta s jelenleg is. Ez okra nézve továbbra is magát
s legkíméleteseb árui készítvényeit a' nagyérdemű közönség pártoló kedvezéseibe a-
jánlani bátor teljes tisztelettel *Eisenschmid Mihály,* polg. késmüves mester. 4)

22) **Fris vetemény-magvak** magvak, spanyol lóhermagvak jutányos
mint: luczernai lóhermagvak, vörös stá-
jer, hollandi fehérlóhermagvak, francia
perje-fümag (Raigrass), morva bükköny-
24)

Uradalmi jogok árverése.

(290)
2) A' csákovai uradalom részéről, folyóév június hó 6ikán Csákován, szokott
reggeli órákban tartandó nyilvános árverés utján, következő uradalmi jogok és
földek, 1842 évi november Itül kezdve három egymásután következő évre, fen-
sőbb jóváhagyás fentartása mellett, fognak bérbe adatni, u. m.

Iór A'szeszes italok kimérési joga:
Zsebelyen vendégfogadóval és 19 hold réttel
Lieblingen — — — — —
Berényben koresmával — — — — —
2or A' vadászat Obadon, Csernán, Giladon Berényben és Unipon.
3or A' húsügási jog Obadon, Giladon 4hold és Berényben szinte 4hold réttel

4er A' halászat Zsebelyen és Berényben.
5ör Contractualis házhelyek Csernán 8 és Ujlakon 5.
6or Külön nemű üres telkek.
7er Uradalmi Gilá földek, és pedig

	malom föld- del	majorsági földek		kivágá- sok
		Szántha- tók	Kaszá- lók	
H o l d a k				
Csákován	4	4	—	6 ¹³⁹³ / _{...} 303 ¹²² / _{...} 900/...
"	—	—	—	1 ¹²⁸⁴ / _{...} 1200/...
"	—	—	—	720/...
Petrományban	15	24	—	—
"	—	117	—	—
Obádon	—	88 ¹⁹⁰ / _{...}	30 ⁶⁶⁰ / _{...}	920/... 1470/...
"	—	—	—	7 ¹²⁰⁰ / _{...}
Zsebelyen	8	—	—	—
Iklodán	4	—	—	—
Oláh-Sztamorán	8	60	170 ¹²⁰⁰ / _{...}	—
Ujlakon	12	—	—	68
Giládon	12	67	220	18 ⁸⁰⁰ / _{...} 68 ⁶⁰⁵ / _{...} 36 ⁹⁴⁶ / _{...}
Berényben	—	240 ¹²⁶ / _{...}	234 ⁹³⁶ / _{...}	3 1150/...
"	—	—	—	94 ⁶⁰⁰ / _{...}
Unipon	—	—	—	—

A' bérleti kívánók ezen árverésre bánatpénzzel ellátva ezennel illendően meghívotnak. Kelt Csákován apr. 15én 1842. Zak József tisztartó s. k. 3)

1) **Ajánlás.** Az 1840. majus elsőji tűzvész után Baján, alulirtak tornyán, csak egy 700 fontos harang maradt használható állapotban. Ehez *Hornung József* polg. harangöntő mester (lakik *Pestén*, fűzfautczai 347 sz. házban) szerződés szerint még három készíte azon föltét alatt, hogy az első 348 fontos, a' másik 2791 fontos, mindkettő *Cis* hangu, (késztette egy bécsi jóltevő asz-

szonyság), a' harmadik pedig 1183 fontos és *Eis* hangu, 's így a' megmaradt *Cis* hanguval együtt az összes harangszó *Cis Dur* hangzásu legyen, mely kötelezésnek tökéletesen meg is felelt. Ügyessége 's pontos, jutalmas és tiszta munkája tehát mindazoknak buzgón ajánlatik, kik szép öszhangzatu harangokat készíttetni kívánnak. A' bajai Ferencziek zárdája. 3)

3) **Árverési hirdetés.** A' mező hegyesi kir. katonai Ménes-intézet részéről közhírré tétetik, hogy saját nevelésbeli *menlovai* közül 155 darab négy esztendő, mellyek saját szükségére vagy használására fölöslegek, f. 1842 július 15 napján Mezőhegyesen t. Csanád vgyében közárverés útján el fog adatni.

Mint hogy pedig ezen árverés ő felségétől főleg azon ezébul rendeltetett, hogy a' hazai lötenyészőknek alt kalom adassék jó apa- vagy maglovak által, lófajajkajobbíthatni 's nemesíthetni, ez okbul különösen a' tekns. vármegyék, kerületek, egyéb hatósági községek 's oly birtokos urak, kik az ily vételt lónemesítésre használni szándékoznak, illő tisztelettel hivatalosak ez árverésen megjelenésre.

Az árverés folytában hat darab *fiatal kancza*, egyöt, 's 34 darab négy esztendő, mellyek mind tenyésztésre mind egyéb használásra tökéletesen alkalmasok 's három darab paripa vagy hérelt is a' legtöbbet ígérőnek fog adatni.

Mezőhegyesen apr. 26. 1842. *Boxberg* s. k. ezredes. 3)

Váltósemmisítési hirdetés.

2) (2877) A' kir. pesti első bír. váltótörvényszék részéről Havelka Jakab folyamodására ezennel közhírré tétik, hogy egy a' folyamodó által Székesfejérvárt 1842 april 4én 1131 v. ez ftról saját rendeletére kibocsátott, Steiner és Politzer társak által elfogadott, 's a' f. évi medárdusi vásáron Pesten fizetendő váltó elveszett. Mellynek folytában, az érdeklött váltó birtokosa felszólítatik, miszerint magát f. évi június 9től számítandó 45 nap alatt ezen váltótörvényszéknél jelentse, különben a' fenneírt váltó megsemmisítettnek fog kijelenteni. Kelt Pesten a' kir. első bíróságú váltótörvényszék 1842k évi majus 12kén tartott üléséből. 3)

Haszonbérletek.

3) A' nm. m. kir. udv. kamara k. rendeletéből ezennel közhírré tétetik: hogy Mármaros vgyében a' huszti kir. koronai kamarai uradalomhoz tartozó haszonvételek árultatása folyó esztendei november 15 napjától kezdve három egymásután következő évre, ugyan folyó évi majus hónap 31dik napján Huszton az uradalmi kancellariában tartandó árverés útján a' többet ígérőknek fognak kiadni u. m. a) *Huszt városban.*

- 1) A' piaczn fekvő nagy vendégfogadó hozzá tartozó commoditásokkal, tánczteremmel, vendégszobákkal, koresmáltatással és a' bérlo kívánságára az ottani vásáros bolttal együtt.
- 2) A' serföző-utczában levő koresma szabad koresmáltatási joggal.
- 3) Az izai utczában fekvő csapszék szabad koresmáltatással.
- 4) A' szabad koresmáltatási jog Koczegh nevű kuriában ház nélkül.
- 5) A' szabad koresmáltatási jog Novoszeilczai külsővárosban ház nélkül.

6) A' nagy uradalmi hegy-pince, bodnársággal és hordó-raktárral, koresmáltatási jog nélkül.

7) A' kóschér bormérés egy bizonyos helyen ház nélkül.

b) *Técső koronai városban.*
8) A' nagy vendégfogadó koresmáltatási joggal c) *Visk koronai városban.*

9) A' vendégfogadó koresmáltatási joggal.
10) A' visk- várhegyi vasfürdő, csapszékkel, koresmáltatással és a' fürdő-szobák jövedelmével együtt.

11) A' kerékhegyi koresma kertestül, szabad koresmáltatási joggal.
d) *Talabor és Dulfalva kamarai helységben.*

12) Egy kétkerekű és
13) egy egykerekű malmok, végre
14) a' Ferenczválygyi koresma.
Mindenkéi tehát ezen haszonvételekben részesülni akaró és legtöbbet ígérő ezennel meghívotik a' fen kijelett nap délelőtti 9 óra tájban az említett helyen elegendő 10% bánatpénzzel és cautioval ellátva megjelenni: a' hol, valamint a' mármaros kir. kamarai igazgatóságnál is, máttól fogva az árverési föltételek megolvastathatnak.
Kelt Szigeten jan. 20dik napján 1842. 3)

Igazítás.

3) Zala-Lövői Csapody Pál ur ménesmesterei hivatala által a' Jelenkor f. e. 28 's 34dik számaiban közre tett 10 árverési hirdetésben a' 23, 26, 46, 47, 48 szám alatti megnevezett tovak hibásan tétettek telivérűeknek, mert azok sok vérűek. 3)

Váltótörvényszákl idézés.

1) (2931) Poehm Mózes panaszolttnak tartozkodásn tudva nem levén nékie Kolinszky Zsigmond által ellen támasztott váltóügyében az 1840 évi XV. törvczikk. II. r. 214 §. rendeletéhez képest a' pesti e. b. kir. váltótörvényszék előtt leendő megjelenésre f. évi június 30k napjának reggeli 9 órája tüzetik ki. Kelt Pesten a' kir. e. b. váltótörvényszék 1842. majus 12. tartott üléséből.

Váltósemmisítési hirdetés.

2) (2876) A' kir. pesti első bíróságú váltótörvényszék részéről Horváth József folyamodására ezennel közhírré tétetik, hogy egy a' folyamodó által Székes-Fejérvárt 1842 april 4kén 450 v. ez. ftról saját rendeletére kibocsátott, Steiner és Politzer társak által elfogadott, és f. évi majus 2án Pesten fizetendő váltó elveszett. Mellynek folytában, az érdeklött váltó birtokosa felszólítatik, miszerint magát mai naptól számítandó 45 nap alatt ezen váltótörvényszéknél jelentse, különben a' fenneírt váltó megsemmisítettnek fog kijelenteni. Kelt Pesten a' királyi első bíróságú váltótörvényszék 1842. évi majus 12én tartott üléséből. 3)

Váltóügyvédvizsgálati hirdetés.

3) A' tek. k. váltófelváltó törvényszék ezennel közhírré tétetik,

H i r a d á s.

3) Az egyházi birtok-alaphoz tartozó tekintetes nagy-kövéresi uradalom részéről folyó évi majus 30kán szokott délelőtti órákban Nagy-Kövéresen a' tiszt-tartói iró-teremben tartandó közönséges árverés útján, az alább megnevezett uradalmi haszonvételek, a' felsőbbség jóváhagyásának fenartásával, három egymásután folyó, az 1842. évi nov. 15 napján kezdetüket veendő, évre ujonan haszonbérbe kiadni fognak, u. m.

1ször. Vendégfogadók, koresmák és mézszárszéki jog Dragsinai koresma, húsvágás jogával együtt, az ahoz tartozó Rakoviczai koresmáltatás és húsvágás joga Dragojesti Fikatori Kepetti vendégfogadó Bakovári Szilasi koresma Niczkyfalvi vendégfogadó Duboszi koresmáltatás Vermesi vendégfogadó Izgári koresmáltatás Jerszegi koresma Zsidovini vendégfogadó 2ször. A' dragsinai, szirbovai, hittyási, rakoviczai, fikatori és duboszi helységek határáiban a' halászat és az egész uradalomban találtató tavakban való piéczafofás joga.

Majorsági földek. szánt. föld kaszáló		H o l d	
15	83 ¹⁰ / ₁₆₀₀	19	—
4	—	23	—
225 ⁸⁰⁰ / _{...}	—	22	—
20 ¹³⁰⁰ / _{...}	—	23	—
20	—	23	—
8	—	22	—
—	—	23	—

3ször. Majorsági földek. Dragsinai határban kis pusztá Szirbovai malomföldek Hittyási felső-Uberland Vukovai Vermesi malomföldek Izgári 15zör. Kivágási földek (Ausschnitte) a' nagy-kövéresi, török-szakosi dragsinai rakoviczai és dragojesti határookban. 5ször. Contractualis házhelyek a' vukovai helységben 6, Szirbován 1, Izgáron 1, Vermesen 1 és Zsidovinban 1. Melly közönséges árveréshez, a' bérleti kívánók, szokott bánatpénzzel ellátva, megjelenni hivatalosak. Nagy-Kövéresen aprilis 3kán 1842. eszt. A' kir. örök-alapítványi nagy-kövéresi uradalmi tisztartói hivatal által 3)

Egy theresianumi megürülendő növendék hely.

3) 12202—1842. A' Theresianumi nevet viselő cs. kir. bécsi Akademiában f. iskolai év végével, Rajner Pál kiléptével — a' magyar nemes ifjak számára egy növendék-hely megürülendvén, a' folyamodni kívánók szükséges oklevelekkel ellátandó 's azon nyilatkozást, miszerint kisebb költségek födözésire az érintett intézet pénztárába évenként 200 pgó ftot fizetni készek, világosan érdeklendő kérelemleveleket f. 1842dik évi június elsőjéig a' nmlgu kir. httö magyar tanácsnak nyujtsák be. A' nmlgu kir. magyar httötanács kiadó hivatala által. Budán apr. 10kén 1842. 3)

Haszonbérleti árverés.

2) Szabad kir. Zombor városa részéről közhírré tétetik, hogy a' következő, szabad kir. Zombor városához tartozó haszonvételek, ugymint a' városház és oskola-épületi boltok, heti és országos vásárok, a' vásári csapszék, mézszárszék, sütő kemenczék, külső koresmák, kozarak, az iskolai épületi szállás, zsidó-konyha, pinczék, bácsi csatornán való halászat, mézszégetés és a' bormérés accisa, f. évi július 20án nyilvános árverés útján a' többet ígérőknek f. évi nov. 1-ső napjától számítandó három egymást követő évre haszonbérbe adatni fognak. — A' bérletiszándékozó a' szükséges bánatpénzzel ellátva, a' fent kített napon szabad kir. Zombor városházánál megjeleni ezennel hivatalosak. A' szerződési föltételek előlegesen nevezett vs számvévo hivatalánál naponként megtekinthetők. 3)

Csöd ácsmesterei hivatalra.

3) A' tokaji királyi kincstári uradalomban egy a' tokaji nagy vámhídra, valamint az oda vezető töltés kisebb hídjaira leendő felügyelésü szabályozott ácsmesterei állomás, mellyel évenkénti 80 frt. pgó pénzbeli fizetés és 24 pozsonyi mérő rozs élelemben van összekötve, megürülvén, ezen szolgálat elnyerésére csödület hirdettetik, oly megjegyzéssel, hogy a' kérelmezők a' fenebbi szolgálatra megkivántató tulajdonokról készített hiteles bizonyítványokkal ellátva f. évi július hónap 15 napjáig a' diósgyőri kir. kincstári igazgatóságnál jelenjenek meg. Diósgyőr, mart. 29én 1842. 3)

3) A' nmlgu m. kir. httötanács kegyes rendelese következtében ezennel közhírré tétetik: hogy a' pesti királyi tudományos Egyetemnél néhai Vass László apát, kanonok és nyilvános királyi tanító ur halála által megürült egyházi történet tanítószéke betöltésére végett, ugyanazon Egyetem theologiai kara előtt tartandó csödület határnapja f. évi július 13kára van kitézve. 3)